

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 13

V Ptuj v nedeljo dne 26. marca 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 4 strane priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Koroški klerikalni polom pred sodnijo.

Predzadnji četrtek pričel se je pred protiniki v Celovcu veliki proces proti povzročiteljem brezvestnega klerikalnega poloma na Koroškem. Sodnijska razprava daje pravo sliko neverjetnega, zločinskega gospodarstva črnih klerikalcev. Natančno se zdaj vidi vse niti, ki so vezale to farsko gospodarstvo; opazi se vse brezvestne špekulacije, s katerimi so klerikalci hoteli podjarmiti koroško ljudstvo. In kakor prepad zlobnosti in moralne pokvarjenosti stoji politično farstvo pred nami. Več milijonov ljudskega denarja se je vrglo v nenasitno žrelo klerikalizma. In dobilo se je ztjo edino nauk, da se mora vsako ljudstvo izkrvaveti, ki se poda klerikalizmu.

Velepodučen je ta proces za vso javnost. In zato mu hočemo tudi posvetiti več prostora. Na podlagi sodnijskih zapiskov hočemo podati kolikor mogoče natančno poročilo.

V četrtek, 16. t. m. se je torej sodnijska razprava pričela. Tožena sta duhovnik monsignore Paul Kayser in lesni trgovec Nikolaj pl. Palese. Drugi vodja, monsignore Weiss je, kakor znano, v Ameriko pobegnul. Oba obtožena so pripeljali stražniki iz zapora v dvorano. Duhovnik Kayser izgleda precej zanemarjen, nosi zdaj civilno obleko in si je pustil dolgo brado rasti.

Obtožnica.

Dolgi obtožnici posnemamo sledeče točke: L. 1910 objavili so razni listi članke, ki so se pečali z gospodarstvom (klerikalne) central-kase. Sodnija je povzročila revizijo, ki je dognala, da je ta „central-kasa“ firmi Kayser & Palese velikanske svote denarja posodila, da se je tudi v inozemstvu špekuliralo itd. Vsled tega se je pričela kazenska preiskava proti duhovnikoma Kayser in Weiss ter proti trgovcu Palese.

Duhovnik Kayser je bil do l. 1902 kaplan v Feldkirchnu. Že takrat mu je prišla misel, da uredniči tam sirotišnico (Waisenhaus). Blizu stojiče osebe so mu dale denar in kupil je hišo št. 4 in 5 v Feldkirchnu (Marktplatz) za 20.000 K. Sredstva za ta zavod je dobival vsled prošnji od vseh strani. Ti milodari pobožnih oseb so zoašali najprve 3.000 K vsaki mesec, potem 10.000 K in celo 11.000 K na mesec. Kayser je pričel nato sirotišnico povečati. Kupil je v ta namen sosedno hišo za 50.200 K; 32.760 K je kmalu plačal. Od tega časa sem je pozabil na svoj duhovski stan in živel edino temu zavodu.

Začetkoma je bila vzgoja in oskrba sirot primerna. Denarja je prihajalo vedno več in Kayser je l. 1905 več posestev v bližini Feldkirchna kupil. Na ta način je hotel za življenje potrebna sredstva sam pridelati in bi imel poleg tega za odraslene sirote primerno delo na polju. Tako je kupil l. 1904 „Moserhubo“ v

Treffenu za 36.000 K, od katerih je pa le 4.101 K plačal. L. 1905 kupil je v Rabendorfu več posestev i. s. od Ign. Nace za 80.000 K. od društva sv. Bonifaca za 30.000 K itd. Ta posestva so mu prinesla veliko dobička. Delale so mu sirote in klošterske sestre zastonj. Pridelki so večidel za sirotišnico zadostovali. Da je posestva moderno uredil, izdal je velike svote denarja. Le na „Marienhofu“ je izdal edino za zidarska in tesarska dela 133.605 K. In denarja je prihajalo iz vseh krajev še vedno več, tako da ga je bilo treba kje naložiti.

Velikanska sreča je šla Kayseru tako v glavo, da se je pričel s špekulacijami pečati, katerih konec je moral biti popolni polom. L. 1906 se je seznanil z Nikolajem Palese, ki je imel firmo za trgovino z lesom s prav malimi denarnimi sredstvi. Kayser je tej firmi najprvi kot tihi družbenik s 60.000 K pristopil, za kateri denar je zahteval 5% obrestovanje, svoj ednaki del na dobičku in poleg tega 400 K mesečne plače. Ta denar si je Kayser že od „central-kase“ izposodil, katere načelnik je bil monsignore Weiss. Firma je dobila poleg tega od grofa pl. Montjoye 180.000 K posojila. S tem denarjem nakupila je firma celo vrsto posestev v okraju Althofen za 195.000 K.

Grof Montjoye je pravočasno opazil, da gre firma rakovo pot in se je raje nazaj potegnil. Firma je začela trgovino z lesom v največji meri. Pričela je pa tudi v največji meri dolgove delati. Od večjih dolgov naj omenimo le onih 212.000 K, ki jih je posodila grofica O' Donell firmi. Največ denarja pa je posodila firmi klerikalna central-kasa. Monsignore Weiss je postajal vedno bolj vpliven.

Graščak Junzer prodal je firmi svoj rudokop Sonnberg pri Guttaringu za 270.000 K. Vedel je, da je treba velikanskih svot denarja, da bi se ta rudnik izplačal. Denar za nakup je dala „Banka friulana“ v Gorici i. s. 250.000 K proti 7% obresti in 1 1/2% proviziji. Prihodnjo leto že si je morala firma pri isti banki zopet 450.000 K izposoditi. In tako je šlo naprej, tako da je bila firma nakrat banki 1 milijon kron dolžna. Za zadnjih 400.000 K je že tudi monsignore Weiss za central-kaso jamčil.

L. 1908 napravili so tudi hotel in pivovarno v Feldkirchnu. Hotél je koštal 371.711 K, pivovarna pa 497.699 K. Tudi so napravili parno žago v Treibachnu za 38.032 K.

Denarja je pričelo primanjkovati in v bogim sirotam se je pričelo slabo goditi. Sirote so bile lačne, umazane, nevzgojene in nepodučene, v nezdravih luknjah zbrane. Krščanska ljubezen...

Rudokop je v kratkem času 1 1/2 milijonov požrl. Zadržna centrala na Dunaju je dala 200.000 K posojila. Potem je posodila banka Suppan v Celovcu 100.000 K; firma pa ji je zarubila posestva in poleg tega je moral za to posojilo prejšnji škof dr. Kahn jamčiti. Pa tudi ta kredit je bil l. 1909 izčrpan. Zdaj so pričeli osebe iskati, ki naj jamčijo za nova posojila. In jamčili so: društvo sv. Jožefa, opat v Tanzenbergu, bivši knezoškof ter klerikalna central-kasa. Zdaj so se pričele razne

sleparije. S fingiranimi vloznimi knjižicami se je izvrševalo goljufije za stotisoče kron. Z raznimi špekulanti so se te sleparije nadaljevale. Tako so hoteli napraviti neko angleško družbo, za katero bi v akcijah in obli-gacijah nabrali 13 milijonov kron. To svoto so hoteli tako-le razdeliti: 2.900.000 frankov naj bi dobila kot plačo pomagača Weiss in Maurich, 5.000.000 sta hotela Kayser in Palese itd. Tudi to ni šlo! Potem je izdal Kayser „Anteil-Scheine“ za svoje sirotišnice; večinoma vbogi ljudje so mu pošiljali svoj denar in dobil je zopet 100.000 K. V tem času pa je bil tudi že denar „central-kase“ porabljen. Zdaj pa je pričel monsignore Weiss slepariti. Ko je Kayser od njega zopet posojilo zahteval, rekel je, da mu denarja ne more dati, pač pa hranilno knjižico za 350.000 K. Ta knjižica seveda je bila sleparska. In z njo so naprej goljufali... Na ta način dobila sta Kayser in Weiss tudi v Zürichu 300.000 frankov itd. Tako je imel Kayser nakrat čez 4 milijone kron dolga in prazne blagajne... 10. septembra 1910 je potem Palese konkurz napovedal. Ta konkurz je doslej dognal, da znašajo pasive čez 5.806.381 K. Seveda je treba še pravo vrednost rudnika izpoznati! Nepokritega dolga pa je več kot 3 milijone kron.

Vzroki poloma ležijo v brezvestnosti in slabem gospodarstvu. Le za obresti se je moralo velikanske svote plačati! Za uradnike se je izdalo vsako leto 100.000 K. Nikdo ni nič razumel itd. itd.

To so glavni podatki obtožnice, katera dolži Paleseja in Kayserja goljufije.

Zaslišanje.

Duhovnik Kayser se je z neverjetno predrznostjo zagovarjal. Vse so drugi krivi, le on je nedolžno jagnje. V svojem zagovoru prične tudi psovati, tako da ga mora predsednik večkrat vstaviti. Tudi deželno vladno je obdolžil... Tudi Palese se je delal jako neumnega in nedolžnega. Obadva obdolženca sta prišla tudi v velika nasprotja.

Priče.

Priča dr. Zanetti je povedal, na kako jezuvitski način je Kayser njega osleparil s fingiranimi vloznimi knjižicami. Firma mu ni nič povedala, da ima tudi na Koroškem dolgove. Drugače bi ji gotovo nobenega denarja ne preskrbel.

Priča R. Schillo, direktor „Banke populare“ pojasni istotako zadeve. Bil je prepričan, da so Kayserjeve knjižice poštene. On ne bi dal firmi posojila, ako bi vedel, da ima že 3 milijone dolga.

Priča Maurich raztolmači istotako celo zadevo. Priča Rauch je izpoznal sleparijo šele tedaj, ko je monsignore Weiss že pobegnul. Zaslisi se še celo vrsto drugih prič. Strokovnjaki izpovejo, da v rudniku ni nikdo nič razumel. Rudnik je danes po izpovedi strokovnjaka nekaj čez 500.000 K vreden. Pasiven je bil vedno. Zanimivo je, da je poslal monsignore Weiss iz Amerike pismo, v katerem očita Kayserju ne-

odkritost in sleparijo. Tako hoče Kayser Weiss, Weiss pa Kayserja v blato potisniti. Dva lepa politična duhovnika...

Priča Soltar je izpovedal, da je dala klerikalna central-kasa firmi Kayser & Palese skupaj 3,315.744 kron krvavega kmetškega denarja. Strokovnjaki izpovejo, da so hoteli voditelji central-kase javnost oslepariti in vse prikriti.

Slovenski vodja monsignore Podgorc kot podnačelnik central-kase pravi, da sploh ni vedel da je podnačelnik (!). Tudi odrešenik koroških Slovencev dr. Brejc je bil kot priča zaslišan.

Prečitala se je potem dolga vrsta pisem in drugih spisov. Primanjkuje nam prostora, da bi vse to natanko popisali. Porotnikom se je predložilo 10 vprašanj.

Govori.

Državni pravdnik pravi kot zastopnik tožbe, da že leta sem ni bila koroška dežela tako razburjena, kakor pri temu procesu. Gre se tukaj za težko denarno oškodovanje itak revne koroške dežele. Nastopanje obtožencev je bilo švindlersko. Izvršila se je velikanska goljufija. Oči vse Koroške so na porotnike obrnjene. Ti morajo dokazati, da se na Koroškem še zvestobo in poštenje varuje, ker bi se v drugem slučaju kredit dežele težko izpodkopal.

Potem so govorili Kayser, Palese in njuna zagovornika.

Sodba.

Porotniki so potem glavna vprašanja odobrili. Vsled tega je bil duhovnik monsignore Kayser zaradi goljufije in krive na dve leti težke ječe, poojstrene vsaki mesec z enim postom, obsojen. Drugi obtoženec, Palese, bil je le zaradi krive na 6 tednov strogega zapora, poojstrenega vsaki teden s postom, obsojen.

Tako se je končala ta velika tožba, ki je trajala 6 dni, z obsodbo klerikalnega gospodarstva. Vsa javnost vidi zdaj, kam dovede duhovščino politika! Seveda, kmetijski denarji s tem niso rešeni... Ali ljudstvu je ta proces poduk. In vsi morajo zdaj vedeti, da je klerikalizem najhujša nevarnost!

Politični pregled.

Lokalne železnice. Načrt postave za zgradbo potrebnih lokalnih železnic je za planinske dežele zopet jako slab in pomanjkljiv. Večji del bodejo zopet severne dežele naše države dobile. V tej stari predlogi so bile tudi sledeče proge: Šmohor-Gusswerk, Kolbnitz-Zg. Bela, Celje-Vele-

nje-Motnik. Poslanci se trudijo, da bi še nekaj drugih važnih lokalnih železnic v postavo prišlo.

40.000 kron je podaril ob priliki dokončane zgradbe vodovoda dunajski mestni zastop štajerskemu fondu za ujme. Porabiti pa se ima ta denar le za nekatere občine.

Postavo o vojaških kórh je vojni odsek državne zbornice vkljub nasprotovanju čeških radikalcev sprejel. O postavi bodemo še govorili.

Srbi v Dalmaciji. Poroča se, da se zasleduje razne srbske voditelje v Dubrovniku zaradi veleizdaje. Natančnejega še ni znano. Med obdobjenci je baje tudi poslanec dr. Mitrovič.

Vojaški stan. Iz Budimpešte se sledeče poroča: Neki artiljerijski fedvebel pustil je nekega vojaka na drevo privezati. Poleg njega je postavil stražo, kateri je naročil, da takoj strelja, ako bi hotel privezani zbežati. Ko je ta to res poskusil, je straža ustrelila in ga težko ranila. Ranjeni je ostal še celo noč na drevo privezan. Feldvebel je že zaprt. Taki bestijalni dogodki kličejo po najstrožji kazni. Kajti kje naj bode v takih razmerah veselje do vojaškega stanu?

Volitve. Pri ožjih volitvah v Warnsdorfu na Češkem je bil izvoljen nemški nacionalc dr. Langenhahn proti soc. demokratu dr. Karpeles. V Hartmantitzu pa je bil izvoljen nemški kmet Paulik proti soc. dem. Weber. V obeh krajih je prišlo do hudih spopadov in izgredov, tako da so morali orožniki z orodjem nastopati.

Umrl je v Gradcu 87 letni član gosposke zbornice dr. M. pl. Schreiner. Bil je eden najpomembnejših politikov in najtrdnjejših značajev, kar jih je porodila štajerska zemlja.

Srbske razmere. V vojaško-tehnični fabriki v Kragujevacu so izdelali 50 000 pušk. Zdjaj pa so dognali, da jih je od teh le 35.000 rabljivih; vse druge so za nič, denar pa je izginil... Balkanske šege!

Kmetovalcem in živinorejcem!

Kuga na gobcih in parkljih je po mnogih krajih povzročila živinozdravske odredbe, s katerimi se je promet z živino izredno otežkočil, posebe pa so se marsikje morali prepovedati celo živinski sejmi. Tako ni samo živinorejcem otežkočena prodaja živine, večkrat tudi celo onemogočena, ampak tudi živinorejci in oni, ki se pečajo s pitanjem živine, imajo vsled tega velike težave. Posebno nakup živine za hlev (za pitanje ali molžo) je tako zelo težaven, da se je treba bati, da v mnogih obratih, ki bi radi kupili živino, ne bo mogoče dobiti dovolj in pravočasno živine za hlev. Zato je potrebno, da se poskrbi za to, da zvedo vsi udeleženci o pravem času, kdo ima živino za hlev na prodajo ali kdo želi kupiti. Centrala za vnovčevanje živine (Viehverwertungs-Zentrale), poklicana

in ustanovljena za to, da skrbi za koristnost tujstva pri vnovčevanju živine, je prevzela s priobčevanjem ponudb in zahtev posrednem težavnem času med prodajalci in pitavci živine. Zato so vsi kmetovalci in pitavci ki hočejo prodati ali kupiti živino za hlev, vabljeni, naj kolikor mogoče hitro naznajo naslov: Centrala za vnovčevanje živine (Viehverwertungs-Zentrale) Dunaj VIII., Lammgasse 4 ali uredništvo „Štajerca“ v pismu dopisnici sledeče:

- 1. Ime in naslov,
2. ali hočejo kupiti ali prodati,
3. število glav ponujane oziroma zahtevane živine,
4. nje starost in pasmo.

Prijave lahko pošljejo vsaki posameznik pa jih lahko pošljejo kmetijska društva, zveze ali zveze za več skupaj naenkrat. Prijave v posebnih listih, ki se pošljejo državnim, krajevnim kmetijskim društvom in drugim ter vsem o. k. okrajnim glavarstvom v posebnih listih, ki se pošljejo vseh okrajnim organom. Po možnosti se bodo priobčile v posebnih listih, namenjenih kmetijstvu in razširjenim kmetovalci. Na zahtevo se bodo te liste tudi posameznim zanimancem.

Kmetovalci so prošeni, naj svoje prijave želje nemudoma naznani.

Glede nasvetov ali posredovanja se teh stvari kupci in prodajalci obrnejo na Centralo za vnovčevanje živine (verwertungs-Zentrale) na Dunaju VIII., Lammgasse 4.

Presenetljivo ednostavno

napravi se danes iz

MAGGI jeviah kock

à 5 h

gotovo govejo juho

za napravo juh vzloga za izboljšanje napačnih priprav za pitvanje prikuhe
pomake
pečenke itd.
Kocka daje — le z 1/4 litrom vrele vode — polita — takoj 1 krožnik izvrstne za rabo gotove goveje juhe.

Edino pristna

z imenom Maggi in varstveno znamko križeva zvezda!

Dopisi.

Vurberg. V predzadnej številki „Slov. spodarja“ se nekdo prav milo pritožuje, „Štajerc“ že nekaj časa redno napada vse, kar je količkaj katoliškega v Vurbergu. Mogoče je, da je kak po imenu katolik dobil po hinavskih ušesih; ni pa dopisnik pomislil, da „Slov. Gospodar“ že leta sem napada. Saj niti njega ime najmanj ne strinja z njegovim imenom. Jaz pač zastopim iščem gospodarskega v njem. Da pa napada „Štajerc“ „vse katoliško“! Prosim vas vendar, je to kršćansko! da se vozijo siromaki v šajtrgah in kankar. Da umirajo lakote in mraza? Da jih tepel hlevih? itd. O Sv. Krizostomus, če so ti kršćanski, potem pač tudi mi, ki beremo „Štajerc“ — Nadalje kvasi dopisnik, da je to iz mase ljudi, „ker dotični ljudje niso dobili ali pašodi, da tove šarže zgubili.“ To je nekoliko nerazumno. Vendar nam je pač znano, da so nekteri šarže odložili, ker v takem regimentu niso teli služiti. — Nadalje: „Naj ohranijo napredno mirno kri, ker kar piše Štajerc ni odpravljeno vredno.“ Kaj jih pa potem tolažiš, ljubi

Žetev v Avstriji l. 1910.

Naša slika daje natančni pregled o lanski žetvi na Avstrijskem. Zgorajšni del slike označi velikost z raznimi rastlinami nasajene zemlje. Spodaj pa opazimo velikost pridelkov, ki so zrasi na tej zemlji. Največ zemlje je nasajene z ržjo (Roggen), namreč 2,060.980 hektarjev; potem pride oves (Hafer), pšenica (Weizen), ječmen (Gerste), koruza (Mais). Pridelalo se je 27.7 milijonov dvojnih centov rži itd. Gotovo bode naše čitatelje ta slika zanimala.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

dar? — „Kolo časa se suče?“ Ja, tudi kolo oblasti se že suče, če ga boste le tudi zanaprej tak dobro zavirali kak dosedaj, tedaj vas pač nebo dohitelo. Kaj jadikujete? Saj če ni resnica, na Ptuj se vsak dan pravica deli. Tožite! Saj Horvat vam je že enkrat s svojim imenom postregel. Sicer pa! Le rašite se, le rašite, saj se boste prej narašili kak mi nacuckali, samo v koruzi se nikar, ker je dar božji. Če hočete ta stavek pojasnjen, vam je prihodnja štev. Štajerca na razpolago. Le pravočasno se oglasite.

Mestni vrh. Ko smo brali zadnjič dopis iz Ptujske gore o razmerah tamošnjih občinskih računov, vspodbudilo nas je to toliko, da smo šli vendar tudi naših računov gledat. Pa glej spaka! Župan Gorski in naš si vsaj nista brata, pač pa v računih skoraj do pičice jednaka. Le, da je znabiti naš bolj pobožen, ker on zmiraj za „Kristusa“ in „občinski blagor delo“ ter „življenje je vedna vojska“ zatrjuje. Kristusu je podoben le v toliko, da včasih krvavi pot poti, ko se v pijanosti (kar pa ni redko, vsaj vsak teden nekajkrat) v trnje zabloudi. Da je življenje vojska, to pa zna on najbolje (sicer tudi sosedji), ker morajo žena in otroci velikokrat pri sosedih prenočišča iskati. To še sicer ni vojska, pač je bila takrat, ko je vendar žena njega enkrat v sneg posadila. — Pa k računom! Predzadnje nedeljo je bila računska seja. Našteli so približno dvajset več ali manj vrednih nerednosti. Pa naši odborniki so pa tudi drugi ljudje kot gorski, ker niti eden ni podpisal računov. To je bilo moško! Čast takim možem, saj niste cunje; le tako naprej. Kaj bo ukrenil deželni odbor, to počakajmo, to bomo tudi poročali.

Kmeti.

Mestinje. Dragi „Štajerc“, brani nas Mestinje! Neki prismojenec nas vedno v „Slov. Gospodarju“ nadleguje in na nesramni način blati ter obrekuje. Sicer se mi vse to v čast štejem; sramota bi bila za nas, ako bi nas klerikalni listi hvalili. Še od kmetijske podružnice smo večinoma odstopili, ker je v klerikalnih rokah in pod črno komando, čeprav vemo, da to društvo ne sme imeti nič s politiko opraviti. Tukaj imamo neko duševno revče, ki nas na domu in v cerkvi nadleguje, naj bi se naročili „Slov. Gosp.“ in „Štajerca“ opustili. Zaradi teh zaslug mu že pravijo mestinjski kaplan. Zadnji „Slov. Gosp.“ poroča, da so tukaj trije od „Štajerca“ odstopili in so zdaj pri „Straži“ in „Gospodarju“. To je laž! Eden kmetijskih fantov je odstopil. Ta si je namreč „Štajerca“ le zato naročil, da ga je omenjeni črni podrepnik v miru pustil in ga ni silil v „Marijino družbo“. Drugi je tukaj kramar, ki pa raje s kronami kupčuje dela, nego da bi kaj za časopis izdal. Tretji pa je tukajšnji napredni kmet, ki ima „Postablage“. On „Štajerca“ lahko in rad bere, ni pa treba mu ga posebej naročevati. Pač dobiva ta kmet tudi „Stražo“; zanjo pa plača na mesec 7 krajcarjev. S takimi stvarimi se torej naš revni dopisun baha! Se pač solca in resnice boji, kakor vsi črnuhi. Dragi „Štajerc“, mi te pa že vsako soboto težko pričakujemo. Ja še Marijine družbenice so zate vnete; ker

se same ne upajo „Štajerca“ naročiti, ga pa preprišajo z upanjem, da rokopis ni greh brati.

Tvoji pristaši.

Sv. Peter medv. selo. (Župnik Gomilšek in mladeniška izobrazba.) Naš župnik pav pridno skrbi za izobrazbo svojih orlov. Vsaki dan se ti fantiči prav pridno zbirajo k tej izobrazbi. A čujte in strmite, kaka izobrazba je to — —!! Ko so se pred kratkim v noči zopet spravljali v svoj razibraževalni šator, so šli ti pobožni mladeniči v hišo posestnika Otorepca in ga pretepli do svoje dobre volje. Mož se je zelo prestrašil in si v prvem hipu tudi ni mogel pomagati, ker se je komaj zbudil. Vidite dragi čitatelji tako se izobrazujejo ti mladeniči v Gomilškovem kraljestvu. Tako le naprej g. župnik, — da še obrodi bolj sad! — Vam g. Otorepec pa svetujem, da pokažete takim fantkom pravice, da bodo vedeli kaj se pravi pretepati.

Velika nedelja. Dne 16. t. m. smo pokopali 65 let starega Blaža Sok iz Sodine, ki je bil daleč na okrog poznan kot vzoren gospodar, zelo delaven v gospodarskem oziru za boljšo bodočnost in vnet katoličan, ter je bil tudi prav priljubljen svojim sovaščanom in spoštovan pri sosedih. Posebne zasluge se mu prištevajo, ki si jih je stekel pri sadjereji in izboljšanju zemljišč, oziroma pri napravi novih travnikov. Da je obračal svoje misli v boljše pasmo živinoreje priča to, ker je imel državnega žrebca v privatni oskrbi. Pred pol letom mu je umrla njegova blaga žena, s katero je prav sporazumno živel 38 let, ki sta pa imela še zraven drugih nesreč tudi grozno hudi udarec, ker jima je v enajstih mesecih pogorelo dvakrat hišno in gospodarsko poslopje. Hvaležna zakonca svoje rodne zemlje sta našla v njej zasluženi sladki počitek!

Š. V.

Iz Hrastnika. Kakor znano, napadajo zagriženi narodnjaki v Hrastniku vse, kar ne trobi v njihov rog. Tako napada en dopisunček v „Slov. narodu“ tukajšno nemško šolo in policaje. Res čudno, za božjo sveto voljo, smo si mislili, ko smo omenjeni članek prebrali. Dopisun članka piše namreč, da je slišal na cesti v Hrastniku dva policaja nemško govoriti, kar ga je grozno presenetilo, ter grozi, da se mora take nemčurske zalege iz doline pognati. Oj ti neumni dopisun, ki stanuješ v bližini policajev, ne pa na Kranjskem, ko se vun daješ, ti bi rad policajem v Hrastniku nemško govoriti zabranil? Mnenja smo, da tega ne boš nikdar dosegel, kajti naša policaja nista tako strahopetna, da bi se onega zagriženega narodnjaka ustrašila, posebno pa, kako bi morala govoriti. Oj ti nepremišljeni dopisun, če bi imel še malo pameti, bi kaj takega ne čakal, kajti po tem takem tvojem mnenju so potem ti najbolj zagriženi narodnjaki, kateri nemško govorijo, vsi „nemčurji“. Tudi ti, ker dobro nemško govoriti slišiš, morbiti kedaj nemško govoriš, si potem tudi ti nemčur? Žalostno je pa, da so našim narodnjakom celo policaji na potu postali, kateri so v vsakem oziru brezstranski in koliko mogoče vsaki stranki vstrželjivi. Narodnjakom najbrž za časopise gra-

dive manjka, zato so pa začeli po naših policajih udrihati. Da bi se pa policaje po dopisunovi komandi iz doline pognalo, to pa ne bo šlo tako naglo, kajti tukaj ima še kdo drugi za govoriti. Hitreje bi se pa znalo dopisuna kam pognati, kajti policaji imajo deloma svoja posestva in stanovanja v dolini in so vpokojeni orožniki. Tako se dopisun primi za nos in pušti policaje v Hrastniku v miru, kajti oni so zmožni brez tvoje komande se vedeti kakor je prav in službo brezstransko opravljati.

Trg Lemberg. V nedeljo 3. t. m. se je vršil občni zbor naše posojilnice, na katerega je prišel tudi iz Celja revizor Kunej, da nam je razjasnil vzroke splošne denarne krize pri celjski in ljubljanski zadrudni zvezi. Nekateri so hoteli pristopiti iz celjske k ljubljanski zvezi, pa večina ni bila zato. Tako ostanemo še pri celjski. K zborovanju je prišel tudi č. g. Kranjc, župnik v Sladki gori, ako ravno ni član te posojilnice. Si je pač mislil, da se mora njemu kot župniku vse vpogniti. G. revizor pa mu je vrata pokazal, češ da tukaj ne zboruje „Marijino društvo“. Oblila ga je rdečica, prosil je milo za mali prostorček, češ da bo tih v kotu in molčal. Pa ni šlo, moral jo je odkuriti. Prijela ga je sveta jeza, katero si je šel v krčmo hladit do pol 4 ure zutraj. Da se takim gospodom ljudje smejijo, je menda tudi „Štajerc“ kriv. Zato hočejo „Štajerca“ križati. Ali mi kmetje vemo, da je „Štajerc“ zagovornik naših pravic. Zato ga ne pustimo!

Kmetje.

Dravska dolina. Tukaj so dobile občine od neke gotove strani vprašalne pole glede množine, kakovosti in cene gozdnih pridelkov. Ravno tako izgleda stvar, kakor da bi se hotelo lastnike gozdov še bolj obdačiti. To bi pa seveda našo potrpežljivost vzelo in mi bi se proti taki nakani najodločneje branili. Res je sicer, da je vrednost gozdnih pridelkov v zadnjih letih večja postala. Ali ravno tako res je, da so se povečale tudi na naravnost velikanski način delavske plače. To se imamo zlasti velikim tujim firmam zahvaliti, ki nakupujejo posestva z mnogimi gozdovi in špekulacijske namene. Te firme delajo večidel s tujim denarjem; delo morajo kolikor mogoče hitro izvršiti in zato plačujejo delavce drago. Ako kupi tak špekulant večji gozd, podre ga večinoma že v par letih popolnoma. Danes vidimo že v naših krajih žalostne prazne prostore nekdanjih gozdov; vse to se je zgodilo v zadnjih 8—10 letih. Podrlo se je gozdove tako popolnoma, da se zdaj z lesom niti streh kriti ne more. Ako se pomisli, da zraste na teh prostorih šele v 60—80 letih primerni gozd, potem se vidi, kaj zamore brezvestni špekulant napraviti. Vzemimo zdaj kmetjskega posestnika! On mora na svoji grudi naprej živeti; gozd ima kakor hranilnico, ki mu nadaljno življenje omogoči. Gledati mora, da ne postane gozd manjvreden. Ali ravno tako kakor špekulant mora plačati višje delavske plače, bolniško blagajno in zavarovanje proti neizgodam... Na postaji Brezno je že dalje časa tako velika zaloga lesa, kakor tega tukaj ni bilo nikdar videti. Ta zaloga slišile dvema lastnikoma, ki sta gozdove svojih nekdanj lepih posestev popolnoma podrli in s tem ljudi k izseljevanju prisilila. Etnako se godi drugod! Vsako drugo panogo gospodarstva se varuje; gleda se, da se dobi čimveč in čimtrajnejših pridelkov. Le gozd je izročen špekulaciji, izkoriščanju in uničenju! Dokaz teh žalostnih razmer je bilo tudi zadnje štetje. Skoraj povsod je število prebivalstva naraslo. V našem okraju pa je postalo manjše! Gotovo je tudi temu brezvestno podiranje gozdov krivo. Tudi opustijo ti špekulanti na kupljenih posestvah vso ekonomijo, hiše se podirajo in prebivalstvo se izseljuje... Na vse to naj se oblast ozira! Špekulant izkoristi gozd v 2—3 letih, kmet rabi zato 60—80 let. Naj se torej malega gozdnega posestnika ne obremenijo preveč, ker itak že komaj diha. Ne nalagajte malemu posestniku več, nego more nositi. Kajti drugače bi bil prisiljen, da tudi on svoje posestvo špekulantu proda. In potem adijo, lepi gozd in domače prebivalstvo... Upamo da bode merodajna oblast te besede vpoštevala.

Prizadeti kmetje.

Iz Konjic. Kakor se je že opetovano poročalo, imamo tudi v Konjicah duhovnike, ki se

Dogodki v Mehiki.

V državi Mehiki so se izvršili zopet enkrat običajni revolucijski dogodki. Predsednik Taft Združenih držav Sev. Amerike pa je poslal na mejo armado. Oficirno se sicer pravi, da je ta armada le na manevrih. Ali splošno se sode, da se hoče Taft vmešati v notranje mehikanske boje in zadušiti revolucijo. To je seveda Mehikance hudo razburilo in pripravljeno so na krvavi odpor, ako bi američanski vojski res mejo prestopili. Tako lahko bi se pogumni Mehikanci ne dali premagati. L. 1891 so morali Američanci

Amerikanische Grenz wache.

se 2 leti bojevati, da so vjeli malo uporno četo zarotnika Garzia. Tudi zdaj bi bila posledica dolgotelni boj. Naša slika kaže američansko stražo ob mehikanski meji.

za politiko veliko bolj zanimajo, kakor za svoj posel in ki se potlej čudijo, da vera peša. Posebno znan in v politiki aphan je g. Jurhar, ki je svoj čas pokazal, kako daleč sega njegova krščanska ljubezen, da so ga celo morali zaradi njegove klerikalne prenapetosti in radi surovega sovraštva do vsega, kar je napredno, odstraniti kot kateheta iz nemške šole. Toda ta kazen ga ni tako hudo zadela, kakor ukaz svojega šefa, ki mu je prepovedal na večerih Marijinim devicam rožni venec naprej moliti. Pa kaj ne znajde vse prebrisana glavica! Gosp. vikarček ni nikoli v zadregi, ako se gre za politično gonjo. V zadnjem času mu leži posebno hudo v želodcu „Štajerc“, list, ki je radi svoje nesebične odkritosrčnosti in radi neutrudnega delovanja za napredek kmetskega stanu pri našem ljudstvu zelo priljubljen in spoštovan. Ne ve se prav, zakaj se naš vikarček tako hudo nad „Štajercem“ togoti? Ali so mu nauki v „Štajercu“ nevšeči? Ali ga pa jezi to, da ga na shodu v Konjicah niso položili čez koleno? Naj si že bode vzrok kateri koli, to ne bomo dalje preiskovali. Dokazano pa je, da je prisegel „Štajercu“ hudo maščevanje. Ker pa ta gospod v črni suknji pri naših naprednih možakih prav nič ne opravi, sklenil je, porabiti za svoje črne nakane mladino njemu priljubljenega nežnega spola. Vsako nedeljo po popoldanskih večericah zbirajo se v kaplaniji sveta neizkušene mladenke in vsako nedeljo ima druga nalogo, predavati o kakem predmetu. Zakaj neki je ustanovil naš vikarček tole društvo? Odgovor ni težek. Predavanja mo služijo, da skuša vleči po blatu napredno mišljenja našega „Štajerca“ in se poslužuje pri tem „krščanskem“ delovanju nežnega jezika. Pri teh shodih premetavajo device in vikarček, kako bi se „Štajercu“ najlože prizadel smrtni udarec in ako bi šlo po Jurharjevi slabi pameti, moral bi naš „Štajerc“ biti že dolgo tam, kjer muh ni. Pa hvala Bogu, Jurharček je le še malo prepozno vstal. „Štajerc“ blagodejni nauki so pri našem ljudstvu pognali že močne korenine in pokažejo te že tudi sadovi. Končno se samo še vprašamo, ali je gosp. arhidiakon početje tega političnega petelinčka znano in če ne, se v smislu vere pričakuje, da gospod arhidiakon gospoda kaplana podučí, kako se študirajo pridige, da ne bode v bodoče raz prižnice jecljal in da naj gleda nato, da se mladina ne pokvari, ampak podučí.

Turnau. (Zgornje Štajersko). Tukaj so dne 21. t. m. orožniki enega prav vročekrvnega lesnega trgovca Moritza Rosenberg aretirali in sodnji oddali, kjer se je baje proti § 129 I. b, z večimi fanti pregrešil. Naj si toraj ta prav priljubljeni ptiček en malo kri med zidovjem ohladi, in kašo piha. Dober tek!

Klerikalci in resnica.

Torej smo zdaj mi naprednjaki — „veleizdajalci“. To najnovejšo bedarijo je izumila mariborska „Straža“. Sicer je znano, da iz pijanih možgan jokavega Kemperla kaj pametnega ne more priti. Odkar so tega plačanega pisca napredni kmetje iz raznih shodov vrgli, sploh ne vè, kaj piše. Njegovi članki postajajo celo za klerikalne bralce preneumni... Tako je začela „Straža“ zdaj nas „Štajercijance“ za

„veleizdajalce“ proglašati. Enkrat hočemo to otroško bedarijo vendar primerno presvetiti. „Straža“ piše, da hočejo „vsenemci“ potom lutoštva pregnati katoliške Habsburžane in na njih mesto postaviti protestantske Hohenzollerce“. Ta nebovpijoča oslarja se tiska zdaj v letu 1911 v javnem listu. Pri „Straži“ pač ne vedo, da so Habsburžani in Hohenzollerci v največjem prijateljstvu, da se ljubita Viljem II. in Franc Jožef I. kakor dva brata, da je Avstrija z Nemčijo v trdni zvezi, da je Nemčija s svojo vojaško silo prestrašila Srbe in preprečila vojsko itd. Sicer mora „Straža“ vse to vedeti, kajti njen urednik je sicer pijan, ali pol jurista je pa le in nekaj let je hlače vendar po šolskih klopéh trgal. Zato je logično, da se je „Straža“ nalašč lagala, kakor je to že njena pravica. Gotovo je namreč, da so ravno Nemci danes najtrdnjejši steber habsburške monarhije... Sploh pa bi radi vedeli, kaj nas „Štajercijance“ vsenemštvo briga? „Štajerc“ nima prostora, da bi se za „pangermanijo“ potegoval, kakor se ne poteguje za „panslavijo“. Mi za take stvari nimamo časa in naš list ima druge naloge. Tega seveda „Straža“ ne bode nikdar razumela, ker je prezlobna in preneumna!

S takim največjim bedakom namenjenimi lažni pa ne bode „Straža“ prikrla dejstva, da je slovensko-prvaška stranka v veleizdajalsko strujo zašla! Opetovano smo to že dokazali in ni nam treba tega ponavljati. Kdo je začasa vojne nevarnosti vpil: živio Srbi? Slovenski prvaki! Kdo je pisal, da je cesarska zastava sramotno znamenje za Slovence? Slovensko-prvaški list! Kdo je v Ljubljani cesarsko zastavo zažgal? Kdo je cesarski spomenik umazal? Kdo je sliko cesarja iz izložbe vrgel in jo s sliko srbskega Jurčka nadomestil? Slovenski prvaki! Kdo je na cesarjevo 60 letnico „živio“ Hribarju vpil, katerega cesar ni hotel več za župana potrditi? Slovenski prvaki! Kdo je zadnjič srbskemu kralju „živio“ vpil? Kdo je vlado prisilil, da je veteransko društvo razpustila? Slovenski prvaki! Kdo je na avstrijske vojaké pljuval? Kdo je med slovenskimi vojniki protiaustrijsko politiko širil? Slovenski prvaki!... Slovenski klerikalci naj se nikar ne izgovarjajo, da so bili to „narodnjaki“. Ob praznovanju 60 letnice cesarja so celo politični duhovniki našega vladarja sramotili in črno-rumeno zastavo trgali. Ali hoče „Straža“, da odkriteje govorimo?... Kdo hoče avstrijske kronovine raztrgati in razkositi? Slovenski klerikalci, ki se hočejo z balkanskimi narodi v trilateralnem kraljevstvu združiti! Mislimo, da je to dovolj dokazov, kje ima „Straža“ veleizdajalce iskati. Sicer se pa še danes nahajajo med slovensko-klerikalnimi poslanci možje, ki so bili zaradi veleizdaje v večmesečnem preiskovalnem zaporu. Kako nam „Straža“ to raztolmači? In šele zadnjo soboto je objavil glavni list slovenskih klerikalcev, ljubljanski „Slovenec“, na uvodnem mestu članek, ki je naperjen proti naši ustavi, torej proti Avstriji kot taki, ki je torej veleizdajalskega značaja...

Vse to bevskanje klerikalnih lažnivih listov

Oj te babe!

Kakor znano, nosijo babe že mnogokrat hlače. Doslej se pa tega še ni na zunaj videlo. Ali zdaj hočejo tudi to doseči. V Parizu so nekatere prenapete babnice iznašle novo modo, ki presega vse, kar smo doslej doživeli. Pričele so namreč, kakor kaže to naša slika, hlače nositi. Tudi v drugih mestih so se že pojavile take s hlačami našemljene ženske. Ali ljudstvo jih je povsod zasmehovalo. Še čakati, šnops piti in proklinjati naj si navadijo, — da bo vse skupaj...

Die neueste Pariser Modelarbeit der Hosenrock.

ima vendar le en namen: zakriti tejo sod stranski polom v prvaških pomagajilnicah! „Štajerc“ je tem propalim ter — s zumarjem“ in bankerotnim „posojilništvom“ postal neprijeten, ker razkrinkuje liku nazre obzirno denarni polom v prvaško par zavodih. To boli te pristaše Kays „Sloga“ Weissow in Hočevarjev in Hudnikov. Linhart da slovenski kmetje v pamano vese previdnosti svoj denar iz slove medve slovenskih posojilnic jemljejo, art še zato kričijo, da smo „Štajercijanci“ protih prv brezverci in veleizdajalci... Na te ljudi te te seveda jim nikdo sedel ne bode! Z laha nikar obrekovanji se prvaki iz gospodarskega polomah za ne bodejo rešili. To je gotovo! Naj raje zločinske načelnike in blagajnike in revizor vragu poženejo! Bo bolj pametno! „Straže“ ednaki listi se tudi v splošnem v zavode zaganjajo. Pa ni vredno odgovora. V zavodi so večidel pod oblastvenim zorstvom, prvaške posojilnice pa nadzrdaj zaprti Jošt in ednaki revizorji! Prških zavodih je vsaka izguba nlost izključena, ker jamči za vse ali okraj poleg velikega rezervnega sklada kaj bi o tem govorili. Ljudstvo imber nos in vè, kje je varnost. Zato denar iz polomljenih slovenskih posojilnic nosi v nemške zavode. In klerikalcem uho povedano, da znaša ta denar žejone kron!

Toliko smo hoteli danes prvaškim nikom na uho povedati. Doslej smo gotove obzire. Ali po zabiljih bodimo. In dosledno bomo odkrivali vse rane špekulantovstva.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!

Pri pralnem ekstraktu „Ženska hvala“ sem se pa sama prepirala,

daje najboljši in najzanesljivejši pralni prašek, da popolnoma nadomešča vsako bélenje perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“ namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Novice.

Kmetje! Pozor! Agenti prvaških nic hujskajo ljudi v bojkot. Naj se slučaj takega hujskanja takoj naznate! Kmetje! Nikar se ne razgovarjate s posojilničarji o denarnih zavodih. Kajti kaj, da bi vas vjeli pri kakšni nepredbesedi in vas potem sodnji naznanili. toraj!

Požreti, živega požreti hočejo slovenski prvaki zdaj našega urednika Linhart, kosmatega hočejo na žlici vode pogoltniti vboji revčki, ali res ne razumete, kak takim divjanjem proti eni sami osebi? Ali res mislite, da se kdo vaših otročjih vaših lopovskih lažij in vaših jezuitovskih vijanj boji?... Kar rohnejo in divjajo Linhartu, češ da je ta kriv, da ljudstvo denar iz bankerotnih posojilnic jemlje, strani psujejo Linhartu, kakor je to že ljanskem kulturnem središču pod zaščitno rodnjaštvo zatelebanih protinikov navada, mu pošiljajo „popravke“. Nadalje ga razproklinjajo in v spovednicah obrekujejo, mu želijo bolezen in smrt in natiskajo čansko željo celo v svoje liste. Končno

dejo sodnijo za pomoč. Torej sodnija naj pomaga! Linhart naj zaprejo; zakaj? No, zato, ker — se posojilnice majejo. Prvaški listi poročajo, da so Linhart državnemu pravdniku naznanili. Prvaki v Ptuju so bili menda tako pametni. In zanikerna blatna cunjica „Sloga“ v Ljubljani se že veseli, češ da bodejo Linhart zaprli... Bog vam blagoslovi to prenaravno veselje! Za medvedovo kožo se kregati, pa še medveda ustrelili niste. Doslej je Linhart še v vseh tožbah zmagal, ki so jih prvaki proti njem naperili. In tudi te tožbe se ne boji! Le tožarite, revčki, pa nikar ne porabite kmetški denar v posojilnicah za plačilo stroškov...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Hans Woschnagg †.

Pretrajljiva nepričakovana vest prihaja iz prijaznega trga Šoštanj. Eno najplemenitejših src na spodnjem Stajerskem, naš vzorni Hans Woschnagg, je zatisnil svoje oči k večnemu spanju... Na Lloydovem parniku „Thalia“, daleč od zelene svoje domovine, v najlepši starosti življenja, našel je svojo smrt. Župana Woschnagga ni več, — kakor strela iz jasnega neba prestrašila je ta vest vso deželo. Kajti v zgodovini napredne misli na spodnjem Stajerskem je Woschnaggo ime z zlatimi črkami vpisano. Pri njemu ni levica nikdar vedela, kaj da desnica. Malo je mož, ki bi za svoje kulturne, človečanske in politične vzore toliko žrtvovali, kakor ta mož. Kajti on se ni vzdal nobeni ideji le z jezikom, marveč je služil vsaki v dejanju! Trg Šoštanj ima največji del svojega napredka pokojniku in njegovi družini zahvaliti. On je Šoštanj rešil iz prvaških krempljov, on je odprl napredku prosto pot. Ni nam mogoče, da bi njegovo delovanje le v glavnih potezih popisali. Kakor skala je stal kot župan, kakor skala kot gospodar. A ne samo trg, ves okraj in vsa spodnja Stajerska ga je spoštovala. Slovenski kmetje se niso brigali za besno gonjo njegovih prvaških sovražnikov, marveč so ga častili, ker so ga poznali. Vedeli so, da on ne pridiguje sovraštva, marveč da hoče mir v deželi in skupno gospodarsko delo... Čast pokojniku! Čast temu možu, katerega zlati značaj niti najnižja gonja ni mogla omadeževati! Ob njegovem grobu stojimo vsi z rosnimi očmi in mu kličemo v slovo našo hvalo in vržemo cvetlice zveste ljubezni na njegov grob... Spavaj, ti junak stajerske misli, ti zvesti pristaš, ti vzorni mož, — pozabi v hladni zemlji borbe tvojega življenja in veruj, da ti je naša zvestoba ohranjena! Spavaj sladko!

Odstop župana Orniga. Poroča se nam, da je g. župan Jos. Ornig v Ptuju iz raznih vzrokov kot župan odstopil. O stvari sami še izpogovorimo.

Proti g. županu Ornigu v Ptuju prinaša klerikalno časopisje še vedno najostudnejše laži. Prepričani smo sicer, da se g. Ornig za te napade toliko zmeni, kakor za lanski sneg. Značilno pa je pri vsemu temu, da sumničijo ti listi vedno katolištvo g. Orniga. Vedno se spenje g. Orniga za protestanta. Ako imajo ptujski protestanti svojo božjo službo, je že Ornig kriv. Ako imajo kak shod, je že Ornig kriv. Ko se je ptujski rotovž zidal, lagali so klerikalci, da zida Ornig protestantstvo cerkev. In tako gre to sumničenje, ki je združeno z najhujšo nehvalečnostjo, naprej... Pribijemo, da je ta lažniva gonja dr. Koroševih listov, v katere dopisujejo seveda značajni a ta Pšunder, v največjem nasprotju z izjavami visokih slovenskih katoliških duhovnikov. Le par slučajev naj našo trditve dokaže: Pokojni slovenski kardinal Missia je izrecno zahteval, da blagoslovi sam iz lastnega nagiba g. Orniga in njegovo takratno nevesto. Bekel je kardinal: Jaz sam sem v bližini Ptuja doma; poznam in častim Ornigovo hišo in blagosloviti hočem vajino zvezo! In tisto hišo, ki jo je kardinal Missia visoko častil

in blagoslovil, tisto hočejo politični kaplančki zasramovati... In naš knezoškof dr. Napotnik? Ob vsaki priložnosti počasti g. Orniga in njegovo družino! Pri blagoslovljenju nove ceste čez Okič je to z vzhnešenimi besedami storil in se županu Ornigu iskreno za njegovo delo zahvalil! Še ni dolgo od tega, ko je knezoškof Napotnik zaklal: Mi smo Vam, g. Ornig, zopet za večji dar cerkvi mnogo hvale dolžni! G. Ornig pa je odgovoril: Kar desnica stori, ekselencija, tega naj ne ve levica... Ni družine, ki bi razmeroma več za cerkev dala, kakor Ornigova. Malo je mašnih oblek v Ptuju, pri katerih ni tudi Ornigova družina večje svote prispevala. In ne samo v Ptuju, tudi v okolici v sosednih farah. Vse to vedo tudi klerikalni listi. In zato je sramotno, da napadajo tega velikega dobrotnika cerkve, tega moža, katerega katoličanstvo se ne kaže samo na jeziku marveč tudi v dejanju. Sam knezoškof dr. Napotnik napisal je g. Ornigu in njegovi družini to-le željo: „Friede sei dem Hause und allen seinen Bewohnern! — Pettan, 22. August 1907. — Michael, Fürstbischof.“ Ali klerikalnim listom to ne zadostuje? Ali ne spoštujemo mnenja knezoškofa in kardinala? Potem naj se sramujejo, ti čudni „katoličani“, ki tam proklinjajo, kjer njih predpostavljene blagoslovljajo...

Med prvaške voditelje v Ptuju spada tudi znani pretepač in razgrajac svinjski mešetar Jeza. V „narodnem domu“ in pri Mahoriču ima prvo besedo in prvaški dohtarji se mu globoko klanjajo. Drugače pa je ta Jeza predrzn, surovi fantalin, ki je najbolj srečen — v zaporu. To srečo se mu je tudi že mnogokrat priskrbelo. Divjaku podobni ta surovež, ki se je menda v svinjaku manir učil, ima vedno kaj s sodnijo opraviti. Zato so se ga tudi že pošteni Ptujčani naveličali in mestni zastop ga je baje iz mesta izgnal. Prvaški dohtarji pa brez Jeze živeti ne morejo in zato so napravili zanj rekurz. Ali predno je bil ta rekurz še rešen, napravil je zopet škandal. Zadnjič enkrat se je namreč ponoči v neki zloglasni hiši vlačil in prepal. Potem je na cesti več ošeb z nožem in z železnim bokserjem napadel ter rnil. Zato je zopet sodniji naznanjen. Upamo, da bode zdaj konec slave tega prvaškega voditelja in da bode dobil prezasluženo brcio iz Ptuja. Prvaki pa bodejo za tem propalim pretepačem grenke solzice jokali. Obžalujemo jih že danes!

Posojilnica v Celju objavila je nekako klavarno poročilo o svojem 30 letnem delovanju. Znano je, da je ta posojilnica zadruga z neomejeno zavezo, to se pravi, da jamčijo vsi člani z vsem svojim premoženjem zanjo. To je torej ista uredba, kakor je bila pri „Glavni posojilnici“ v Ljubljani. Slabosti tega sistema bomo enkrat natančneje popisali. Tudi s poslovanjem te posojilnice se bomo natančneje popečali, zlasti zaradi tega, ker prihajajo iz krogov celjskih narodnjaških posojilničarjev najgrši napadi na druge trdne in poštene zavode. Za danes naj omenimo le dejstvo, da posojilnica tudi v preteklem letu ni napredovala, kakor to narodnjaški kričarji vpijejo. Število udov se je glasom poročila znižalo za 61. Vplačani deleži so se znižali za 1756 kron; od leta 1893 sem niso bili deleži tako nizki, pač pa so preje že večkrat za 20.000 K višji bili. Nadalje se je znižalo stanje hranilnih vlog za 2.339 kron, število vložnikov pa za 43. Te številke gotovo niso velike; ali napredka ravno ne dokazujejo. Sicer nas pa danes v prvi vrsti zanima, kako ta posojilnica drugače posluje. O njenih hišah in zemljiščih govorili bomo drugič. Vprašajmo se danes le, v kakšne namene izdaja ta prvaška posojilnica denar? In tukaj nam njeno poročilo o 30 letnem delovanju sledeče odgovori: Za dijaško kuhinjo v Celju je izdala posojilnica 12.800 K, za dijaški dom v Celju 5.700 K, za podp. društvo gimnazije v Celju 5.600 K, za visokošolce v Gradcu 2.100 K, na Dunaju 1200 K, v Pragi 800 K, za slov. dijake 2.600 K, nadalje za slov. juriste (!) 12.000 K itd. Velikanske svote se je izdalo torej za študente. In to iz narodnih obzirov, ker hočejo prvaki čim več slovenskih uradnikov in advokatov imeti. No, vkljub temu se da te izdatke morda še vpi-

sati v one „za doberdelne namene“. Ali posojilnica v Celju izdaja tudi velike svote v čisto politične namene. Dokaz temu sledeče: Za Ciril-Metodovo družbo v Ljubljani je izdala posojilnica 2600 K. Za „obrambeni sklad“ (s katerim se dela narodnjaški nemir ob jezikovnih mejah) 200 K. Nadalje za „sokole“ v Guberju 2050 K (!), za „narodno godbo“ 1.650 K, za glasbeno šolo 1.540 K, pevskemu društvu 819 K itd. itd. Naravnost protipostavno se nam pa zdi, da je dala posojilnica izrecno politični organizaciji („Narodnemu svetu“) 950 kron!!! Tako gospodarijo torej prvaki s tujim denarjem. Na tisoče kron se izmeče v politične namene... To naj za danes zadostuje. Več o tej posojilnici pa izpogovorimo v kratkem. Kajti naše potrpežljivosti je konec!

Slovenski posojilnici v Brežicah se mora že presneto slabo goditi; nalezila si je menda gotovih boleznih kranjskih njenih tovarišč. O gospodarstvu te slovenske posojilnice, ki seveda nima oblastvenega nadzorstva, smo že opetovano pisali. Tu ne pomaga nobena reklama prvaških dohtarjev! Kmetje niso voljni, da bi pustili svoj krvavo prihranjeni denar na kranjski način zapravljati. Kmetje so spregledali! Posojilnica pa hoče zdaj te pametne kmete z advokati in tožbo prestrašiti. Evo slučaj: Neki kmet je vzel večjo svoto denarja iz posojilnice, kjer jo je imel do tedaj naloženo. Ko so ga vprašali, zakaj vzame denar vun, povedal je odkritosrčno, da se mu prvaške posojilnice ne zdijo več varne, da noče svojega denarja izgubiti in da ga bode raje v zanesljivo šparkaso dal. Kmalu nato je dobil kmet od prvaškega advokata dr. Ljudevita Stikerja pismo, v katerem psuje ta dohtar v prostaskem tonu, v kateri nadalje od kmeta zahteva, da pride v njegovo pisarno neko „izjavo“ v prid posojilnici podpisati, da to „izjavo“ pusti natisniti v raznih listih, da plača poleg tega Stikerju 5 K 35 v (!) itd. Tako stoji torej zdaj stvar: z advokati in z biriči se hoče zdaj kmete nasilno v prvaških posojilnicah obdržati. Seveda, posojilnica bi rabila kmetovo „izjavo“, da bi se potem v javnosti bahala, češ vse je v redu. Stiker bi tudi rad kaj zaslužil. In drugi bi se morda prestrašili in ne bi jemali svojih vlog iz posojilnice... Ali ne boš kaše pihal! Na te limanice prvaki ne bodejo nikogar zvalili! S procesiranjem tudi posojilnicam ne bodejo zaupanje ljudstva vrnil... Mi le sledeče pravimo: Nikdo se ne vstraši prvaških groženj! Kadar pa vzame kdo vlogo iz prvaške posojilnice, naj se ne spušča s šribarji v nobene govornice; kajti ti čakajo, da bi ga v kako zanjko vjeli...

Še nekaj o posojilnici v Brežicah. Kaj pomagajo vse grožnje, vsi slavospevi, vsi prvaški dohtarčki? Nekaj ni v redu pri slovenski posojilnici v Brežicah. V prvi vrsti se nam čudno zdi, da ta posojilnica še do danes računskega zaključka za leto 1910 ni objavila. Mi smo vendar že na koncu meseca marca 1911!! Zakaj čakajo prvaški gospodje? Zakaj ne objavijo bilance? Zakaj slepomišijo in se igrajo skrivnice? Kdor ima vse v redu, ta se pač ne boji računov obelodaniti. Kdor pa račune skriva, ta ima slabo vest!! Pa še nekaj: Pred par dnevi bi morala posojilnica davčnemu uradu neko malo svoto depozitno-uradnega vadija (morda tudi pupilarnega denarja?) izplačati. Tega ni mogla storiti! Šlo se je za par tisoč kron, torej za razmeroma malenkostno svotico denarja. In že začetkoma februarja se je posojilnico aviziralo, da se bode ta denar dvignil. In vendar ga posojilnica ni mogla izplačati! Šele čez par dni je prišlo iz Celja posojilo na menico, ki je posojilno rešilo! Kaj to pomeni? Ali so njene blagajne res tako prazne? In kaj pa pravi c. k. sodnija k temu? Ali je dovoljeno, da se pupilarni denarje v take zavode nalaga? To so dejstva, ki jih ne more nikdo vtajiti! Nobeno zaviranje tukaj ne pomaga! V farških listih se zdaj „posojilnica“ umiva, češ da je pri nje vse v redu, da je zavod „trden in soliden“. Obenem grozi s tožbo! Dobro gospodje. Prosim da nas tožite!

vse
poso
„kon
arjem
brez
škib
rov in
oli jih
etni
abih
jo. In
estanti
manie
žmi in
poloma
e svoje
sorje k
ža“ in
nemška
Nemški
na d
orujejo
i nem
arar
mesto
da. Pa
a do
jemlje
in ga
odi na
mili
klevet
meli se
emol
aškega
posojil
n vsak
ni. —
vaškim
le ča
mišljen
Pozor
ski pr
a. Kar
i... O
ko se
mešite
groženj
jih za
o proti
ro svo
Na em
v ljub
o v na
Potem
prižnik
o. Tudi
to kre
pa kli

Zakaj si ne upate pisati, da niste udeleženi pri polomu „glavne posojilnice“ v Ljubljani? Zakaj ne objavite računov? Zakaj malih svot ne izplačate? To žite nas torej, in pred sodnijo vam bomo vašo „trdnost“ in „solidnost“ natančno dokazali!

Klerikalno-prvaško sovraštvo. Zdravnik ima gotovo težko in požrtvovalno službo. Kdor mu to službo še zaradi narodnjaške gonje oteži in mu škoduje, ta pač nima smisla za poštno življenje. V Sevnici se vprizarja zdaj neverjetno gonjo proti tamošnjemu zdravniku. Ta zdravnik ima namreč za prave eno napako in to je, da je Nemeč. To zadostuje prvakom, da so pričeli divjo gonjo proti njemu. Dobili so zdaj tudi nekega češkega zdravnika, ki jim je sedel na lim in se druži raje s farškimi hujskači ter pozabi na vso kolegialnost. Popolnoma protipostavno so prvaki staremu zdravniku bolniško blagajno odvzeli in jo Čehu dali. Istotako se je zgodilo s službo distriktnega zdravnika. Pa vse to še prvakom ni bilo dovolj. Za reklamo češkemu zdravniku se je moralo celo prižnico zlorabljeni. Sevnški župnik se ni sramoval, da je kakor judovski agent raz prižnice vpil za Čeha. Ali je to Božji namestnik? Ali se to strinja z duhovniško službo? Istotako so postopali še nekateri ednakovredni farji. To je neverjetna, podla gonja, ki zasluži najhujšo kazen. Upamo, da bode oblast potrebne korake storila, da se tej klerikalni lumpariji konec napravi... Sicer pa je sevnški fajmošter itak znan kot politični hujskač. Možakar podčunje n. pr. na nemški šoli verouk in je zato prav dobro plačan. Kljub temu se ni sramoval, tajno in raz prižnice proti nemški šoli grdo hujskati in celo nedolžno šolsko deco hudo ozmerjati, vse iz politične strasti. Na ta način pač ni čuda, da vera peša...

Keček v Stopercah torej res ni srečen, ako se ga vsak teden enkrat ne okrtaji. Nam je pač že žal za prostor, kajti tega človeka se res nič ne prime. Ali ljudstvo je do grla sito njegovega počenjanja in enkrat bode posoda ljudske potrepljivosti prekipela. Znano je, kaj je Keček že vse uganjal. Znano je, kako je tisti ženski v Trbovljah „nogo zdravil“, kako je nevestam vence raz glave trgjal, kako mu je sodnija ušesa navijala, kako je obrtnike bojkotiral, kako uganja politiko itd. Zdaj pa je pričel tudi svojo službo na neverjetni način zanemarjati. Tako je pred kratkim enkrat pustil nekega novorojenčka nekrsčenega. Ko so prišli namreč h krstu, šel je Keček jesti. Ker se jako dolgo ni najedel in ker v mrzli cervki za novorojenčka ni bilo posebno zdravo, šli so dotični ljudje ta čas v krčmo. In v kazen ni hotel Keček otroka kr-

Rimski kralj.

Naša slika kaže princa Napoleona, vojvodo v Reichstadu in kralja v Rimu, ki se je poročil pred 100 leti. Bil je edini legitimni sin francoskega cesarja Napo-

Franz Napoleon, Herzog v. Reichstadt, König von Rom.

leona I. velikega in njegove soproge habsburške krvi. Mladenič doživel je vse britkosti padca njegovega očeta in je sam, 21 let star, zapuščen v revščini umrl.

stiti! Pri pogrebih je istotako nemaren. Zadnjič enkrat je šel v Rogatec kar za tri dni. Nekega mrliča v Stopercah pa je pustil ležati čez postavni čas. Telegrafirali so po Kečeka, ali prišel le ni v določenem času. In potem se je togotil, češ da se mu mora kaj tacega preje povedati. Ja, kdo pa pove preje, kdaj bode umrl? Bajse se tudi mnogo mrličov mora pokopati brez blagoslova. Potem poškropi Keček ob priliki grobove, kadar ima ravno čas in opravke na pokopališču. Grè torej vse „po domače“. Radovedni smo, kaj bode cerkvena oblast k temu rekla. Keček sam se gotovo ne bode poboljšal. Ali čas bi bil, da bi njegovi predstojniki vmes posegli in to večno duhovniško pohujšanje končali.

Prvaška priča. Kakor znano, so l. 1908 mariborski slovenski prvaki najeli celo vrsto „prič“; plačali so jih po 30 kron, da bi proti Nemcem lažnivo izpovedali. Takrat je g. dr. Mravlag pred sodnijo zaklical: „Mi lahko dokažemo, da se je tukaj po krivem prisegalo...“ Skoraj vse te prvaške „priče“ so zdaj že zaradi tega ali onega zločina, zaradi tatvine, ropa, umora itd. v ječi. Te dni stal je še Jože Sinič pred sodnijo. Izvršil je namreč z Johano Žmigoc in Johano Neuwirt večje tatvine. Obojen je bil na 4 mesecev ječe, babi pa na 5 in 3 mesece. Prvaki v Mariboru pa so na svoje „priče“ lahko ponosni!

V Vuzenici (Saldenhofen) vršile so se pred kratkim občinske volitve, pri katerih so prvaki seveda zmagali. Sicer ni bila to nobena nepričakovana, nova zmaga; kajti to občino imajo prvaki že več let v svojih krempljih in se to tudi že v občinskem gospodarstvu pozna. Davkoplačevalci že majojo z glavami. In majali bodejo še hujše, to je gotovo. Kajti kjer pridejo prvaki do vlade, tam zlorablajo vse v svoje politične namene. Za volitve so prvaki na neverjetni način in z najumazanejšimi lažni agitirali. No, jim bode že odklenkalo. Danes so še zmage pijani, ali prišel bode čas, ko bodejo tudi slovenski kmetje vzeli moko cunjno in pognali prvaške hujskače iz dežele...

Lep učitelj! Vuzeniški prvaki niso imeli sami dovolj hujskačev za svoje občinske volitve. Zato so si najeli še tuje rogovileže. Tako se je priklatil tudi provizorični učitelj Lešnik iz sv. Lovrenca. Temu fantu treba bode enkrat poštno ušesa naviti. Potem bode vsaj vedel, da ni plačan za panslavistično gonjo, marveč za pošteno izvrševanje svoje učiteljske službe. Zaradi njegove hujskarije ga že marenberški okrajni šolski svet ni hotel na utrakvistični šoli nastavit, kajti v šolo ne spadajo hujskači. Z raznimi osebami je imel Lešnik že tožbo in tudi v šoli je že skandale izvrševal. Zdaj prihaja še vedno v Vuzenico hujskati. Menda iz samega veselja nad prvaško „zmago“ je vstal v Vuzenicah do zutraj drugega dneva in je tam pri pijači krockal. Kakšen je bil neki drugi dan v šoli? Ta mladenič je zdaj prosil, da bi se ga za sv. Lovrenc definitivnim učiteljem imenovalo. Upamo, da iz te moke ne bode kruha! Neradi napadamo učitelje; ali take izrastke učiteljstva moramo grajati!

Železnica Ormož-Ljutomer. Vrli poslanec Marckhl in deželni odbornik dr. Link prišla sta k železniškemu ministru in zahtevala železniško zavezo Ormož-Ljutomer. Minister je rekel, da se pogaja s finančnim ministrom gledé potrebnih stroškov in je obljubil, da bode to željo podpiral.

V Slovenski Bistrici obstoji vzajemno posojilniško-blagajno društvo (Wechselseitiger Vorschusskassenverein), ki jako lepo napreduje. V današnji številki prinašamo njegov računski zaključek za leto 1910. Denarnega prometa ima društvo že K 173.433-12. Čistega dobička je imelo v preteklem letu čez 3000 K. Gospodarstvo je vzorno in zasluži to izborno in potrebno društvo vso zaupanje. Članov ima društvo zdaj 435, to je za 27 več kot lansko leto. Želimo društvu tudi letos lepi napredek! Ob tej priliki omenimo, da ima društvo to nedeljo, dne 26. marca 1911 ob 9. uri dopoldne v društveni sobi svoj občni zbor, katerega naj se člani polnoštevilno udeležijo. Dnevni red glavnega zbora se glasi: 1. Predložitev računskega zaključka in potrditev istega. 2. Poročilo nadzorstva o pregledu računov. 3. Predlogi gledé porabe čistega dobička. 4. Volitev dela nadzorstva. 5. Predlog

nadzorstva glede zvišanja renumeracij. 6. logi in vprašanja članov.

V sv. Lenartu sl. g. so izvolili za posestnika g. H. Sollag. Čestitamo tega izvolitvi, kajti g. Sollag je trdni napredni čaj in izvrstni gospodar ter splošno spoštovan. Upamo da bode občina z njim lepo napredovala. Odstopivšemu dolgoletnemu g. J. Sedminec tudi za ves njegov trud lepa hvala. Čast V občinski svet so izvoljeni g. Jos. Sedina, J. Schegbal in J. Schiebert. Le naprej!

Ne gre drugače! V nemško pisanem kem listu „Südsteir. Volkstimme“ napada od prvakov najeti Rikard Watzlaweck na najostudnejši način. Proti takim napadom človek ne more braniti. Zato je neki visokofovlec, katerega je Watzlaweck tudi gnusno zatil, vzel bikovko in je tega revolver-zumur se m prav poštno pretepel. Dober tek!

Pozor na ponarejeni denar! Po splošnem Štajerskem krožijo ponarejeni bankovci iz l. 1904. Torej pozor!

Zaprl so v Trbovljah urarja Jakoba Vojkem za krà k njegovemu delodajalcu srebrnine za ukradel. Kradel je sicer tudi že preje v krajih.

Ponarejalce denarja so zaprli v Brežicah. To so zakonska Čerudič in Jože Izdelovali so 20 vin. kose. Našli so tudi potrebni model iz gipsa.

Pobegnil je v zgornjih Žerjavcih mlinar Murko. Zagrešil se je preje nad nekoga Klerikalna vzgoja in klerikalni vzgledi.

V pijanosti je v Strelcih pri Vinko Kapun svojega brata ob tla škodoval ga je pri temu tako težko, da Vinkota so protiniki zato na 10 mesecev gega in poopstrenega zavora obsodili.

Ukradel je neznanec pri Slov. Grad lezničarju J. Wallner iz zaprtega čez 100 K. — Rudar Anton Vovšek iz niku je v pijanosti na cesti oblezal pa mu je nekdo uro in denar ukradel.

Zaradi meje sta se skregala Jože iz Nove cerkve in Janez Blazinšek pri temu sta se stepla. Borovnik je tepen, da je nezavesten oblezal.

Ustrelil se je v Mariboru 19 letni čarjevi sin Ernst Tscharre. Bil je vzrok ni znan.

V transmisijo je prišel v mlino pri Ljutomerju delavec Franc Cergul. ga tako razmesarila, da je na ranah

Neumna igra. Franc Stuhc v Mali nedelji se je igral z revolverjem; sprožil in ranil Antona Sparovic tako je na poti k zdravniku izdihnil.

Lepa prijateljica. Posestnik popival z Marijo Kranjc in Lopati pri Celju. Johana ga je in ga imela tako rada, da mu je 170 K

V šahtu mrtvega so našli darja Ludvika Gasparne. Na glavi je rane. Ne ve se, ali se je zgodil sreča.

Lepi oče je čevljar Jože Molan pri Brežicah. Pred kratkim je svojo ženo; k sreči jo ni zadel. Divjaka so oddali sodniji.

Zaradi prepozne večerje je v Lavi pri Celju dve dekli hudo govarjati se bode imel pred sodnijo.

Z nožem v želodec sunil je Miho Zorko v Vojniku. Napadla delavca Kršenik in Zgajnar in eden še z nožem smrtnonevarno ranil.

Na vlak streljal je pri fant Jože Ribič. Brezvestneža so v pijanosti je v Doberni hlapec Grill padel in se ubil.

Uboj. V vodi so našli Valentina Brodnjaka mrtvega. Supaniča, Kolariča in še dva druga, ljava uboja.

V spanju obraden je bil v Petrovcih. Postopač Lipovšek 66 K vzel. Ko so ga zaprli, je narja zapravlil.

Lepa vzgoja! Šolski otroci v Celju so se stepli, ko so šli iz slovenske

Gospodarske.

domu. Fantič Ambrož je bil s kamenjem, potem pa še z nožem ranjen. Prvaški učitelji, majn politike, več vzgoje!

Zaradi tatvine so zaprli v sv. Jakobu pri Gornem-gradu Janeza Kranjc. Nazadnje je posestniku Fischer čez 100 K denarja, srebrno uro in druge predmete ukradel.

V Savinjo padel in pri temu svojo smrt našel je delavec Maks Vošnjak v Libojah pri Celju.

Iz Koroškega.

Pozor! Opozarjamo cenjene čitatelje na članek „Koroški klerikalni polom pred sodnijo“, ki ga objavljamo na 1. strani današnje številke „Štajerca“. Čitajte in vsakomur se morajo oči odprti!

Zarubljeni škof. Proti prejšnemu knežskofo dr. Kahnu je neki upnik vložil tožbo za plačilo posojenih 50.000 K. Predlagal je po svojem zastopniku dr. O. Knapitsch zarubljenje škofove lastnine, njegove fabrike za papir in vstavljenje škofovih plačil. Te dni bi se imela pri škofu žepna rubež izvršiti. Škof se nahaja zdaj v kloštru v Tanzenbergu. Ko je prišel eksekutor, nastalo je v kloštru velikansko razburjenje. Prior je izjavil, da eksekutorja ne pusti do škofa, češ da bi se ta preveč razburil in bi to njegovemu zdravju škodovalo. Eksekutor pa je izjavil, da bo šel po orožnike in da bo z njih pomočjo rubil. Končno je tožiteljev zastopnik vendar dovolil, da se rubež začasno vstavi. Sic transit gloria mundi.

Žrtv poklica. Zdravnik dr. Kreiner v Beljaku dobil je v službi od nekega bolnika „rotlanf“. K sreči se mu že bolje godi.

Grozni samomor. V Ebentalu se je soproga direktorja Bogensberger polila s špiritom in zažgala. Dobila je tako grozne rane, da je kmalu nato umrla. Ker ni nobenega vzroka za ta grozni samomor, se ji je brzkone zmešalo.

Samomor. Adolf Kusnik v Miessu si je z britvijo žile prerezal. Vsega v krvi odpeljali so v bolnišnico v Slov. Gradec.

V transmisijo je prišel v Borovljah delavec Johan Weinsack. Zlomilo je nesrečnežu roko in nogo.

Konj udaril je v Haimbergu hlapca Franca Pionter. Zlomil mu je nogo.

Zaprli so v Feuchendorfu hlapca Matijo Grujer, ker se je nad nekim dekletom zagrešil.

Nesreča. Na Pfaffenbergu v zgornji Beli je pri podiranju lesa deblo zadelo delavca Bartl Snuk na glavi. Nesrečnež bil je takoj mrtev.

V pijanosti izgubil je kmet Jerza v Oberbubachu denarnico z več sto kronami.

Zastrupil se je v Celovcu delavec Rudolf Maass iz sv. Rupreta. Vzrok samomora so baje domači prepri.

Iz Kranjskega.

Hočevar — prijatelj! Sleparski usnar Anton Hočevar v Rudolfovem, kateri je napravil velikansko svoto dolga in je potem v Ameriko ušel, ni imel sreče. V Novem Yorku so ga namreč prijeli in zaprli. Nekateri ljudje v vrstah prvaskih vodij se čez to dejstvo hudo jezijo. Boga je namreč, da ne bi Hočevar — govoril. Kajti mož ve mnogo novic. Sam namreč ni vsega kriv...

Zopet polom? „Slovenec“ poroča, da je uradniško konzumno društvo v Ljubljani v velikih škripcih in da mu preti polom. Ali se bodejo res vsi prvaski zavodi podrlji? Ali se hoče res večino slovenskega ljudstva „iz narodnih vzrokov“ na beraško palico spraviti? Kaj neki oblast k vsemu temu poreče?

Lepi junaki so gospodje, ki delajo „javno mnenje“ na Kranjskem. Namesto v črnilo pomakajo svoje pero v gnojnico. Liberalni listi očitajo zdaj pasarju in vzor-katoličanu Gregarju ter uredniku katoliškega vrhovnega lista Štefetu, da sta pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico sleparila, goljufala, kradla in falzificirala. Gregar in Štefe sicer pravita, da ni res. Ali tožiti ne marata in to je vsekakor malo čudno. Zato pa obrne „Slovenec“ raje sulico in očita glavnemu uredniku srbofilkega „Jutra“, Milanu Plutu, da je ta svojemu sosedu hišo zažgal. No lepi kolegi! Vprašamo povsem ponižno in mirno: ali dela to slovensko časopisje slovenskemu ljudstvu

časť ali sramoto? Poštena javnost naj odgovori!

Črne koze so se zopet pri raznih delavkah v Ljubljani razširile. Upati je, da boe oblast najstrožje nastopila, da se to grozno bolezen omeji.

Živinski sejmi in kuga slinavka.

Da so sejmi zaprti radi živinske kuge na parkljih in v gobcu (slinavka), je vsakemu znana stvar; vzroke tega neprijetnega dejstva občutijo v prvi vrsti prizadeti kmetovalci in živinorejci, posledice pa tudi prekupci sami, ki so pravzaprav zanesli to šibo na Štajersko; prizadeti so pa tudi oni kraji, ki imajo pravico za javne sejme. S kugo je torej prišlo zlo nad vse sloje, ki imajo s sejmi in živino kak stik.

Ni torej čuda, da se oglašajo glasovi ogorčenja od vseh mogočih strani in se stvar obrača tako, kakor da se prizadeti dela od oblasti krivica; zahteva se kratkotalo, da se odpro sejmi, — samo da bo zaslužka, posrednega ali neposrednega. V pretežni večini pa prihajajo od tistih strani, ki imajo korist le od sejmov kot takih, ne pa od živinoreje same in to se pravi toliko, kakor glasovati spet čez glavo naših kmetov — naših živinorejcev.

Kuga še razsaja sedaj v 27 štajerskih občinah Če se odpro sejmi, se bo brezdvomno razširila spet na novo in zanesla tudi še v tiste kraje in občine, kjer je do sedaj hvalabogu še ni bilo; kajti kdo jamči, da ne pridejo na naše sejme tudi tisti prekupci s svojo živino, kojo so nakupili ali prignali iz okuženih krajev.

Ni je boleznij, ki bi se razširjala tako lahko in tako brzo, kakor ravno kuga slinavka; raznese se lahko tudi po ljudeh, ki so imeli posla ali stik z okuženo živino. Saj je znana stvar, da je nek posestnik objubil 100 kron nagrade svojim hlapcem, če opustijo vasovanje v okuženih krajih; ni sicer verjetno, da bi fante v prvi vrsti zanimali parkljari okuženih krajev, pa ker je slučaj, da se je kuga zanesla na tak način, znan, je dotični gospodar ocenil vzrok vasovanja s 100 kronami; na prvi mah zgleda ta spletkarinja precej draga; pa če pomislimo, da škoda pri samo eni kravi n. pr., ki je dobila to kugo, znaša poprečno 60 kron, predno ozdravi, se pozabi kmalu na onih 100 kron, če se preteča nevarnost res odvrne.

Nadaljnja nevarnost, da se kuga lahko raznese na novo, je ta, da je ravno večini živinskih barantačev vse eno, odkod priženejo živino, ker jim gre samo za dobiček pri nakupu in prodaji in jim je torej deveta briga, kdo bo imel škodo, če se kuga v resnici raznese in zanes. Če se taka živina tudi ne pripusti na sejmiski prostor, se je lahko preseljavila kuga že raztresla pred vodom na sejmističe in marsikateri kmet, ki je prignal zdravo živino na sejem, bo ali po živini ali pa sam na obuvalu ali v obleki prinesel bolezen domov svoji zdravi živini.

Da je kuga slinavka v resnici zelo lahko preseljiva, za to govori tudi to dejstvo, da tista živina v svojih odpadkih še dolgo po tem, ko se je že ozdravila, vedno še izloča nalezljive kuge slinavke. — Če bi se torej mnogobrojnim zahtevam po odprtju sejmov ugodilo in se raznese ta neprijetni gost na novo, bo zadelo škoda spet edino le naše kmetovalce.

Zato je c. k. kmetijska družba štajerska v svoji seji dne 7. marca sklenila, da se naporci c. k. vlada, da naj s splošnim odprtjem sejmov počaka tako dolgo, da pojenja kuga po celem Štajerskem in sicer iz tega razloga, ker se škoda posameznikom nikdar ne more primerjati s škodo, katera v slučaju lahko zadene naše po sestnike živinorejce. Kmetijska družba brani občno korist in se v tem slučaju ne more ozirati na posameznike, še manj pa na nekmetse. Če se živinski sejmi tudi pred časom odpro, bo korist nekaterimov pač zgnila v primeru s škodo, ki bo zadelo naše kmetovalce, ne samo radi že omenjene škode na živini, ampak zlasti sedaj na pomlad neposredno pred setvijo; velik del naših kmetov orje z voli ali kravami in če se polje ne obdela ob pravem času radi nezmožnosti živine — nastane res neprecenljiva škoda; okužene živine tudi ne moremo potem spustiti na že toli težko pričakovano pašo. Če so povzdignile nekatere kmetijske podružnice svoj glas za odprtje sejmov, jih gotovo k temu ni privedla potreba izviraajoča iz njihove kmetijske stroke, ampak so več ali manj nepremišljeno in slepo sledile drugim obzirom; kmet, da bi vedno moral žrtvovati svoje dobro v korist drugih!

To ni res, niti potrebal za to je na razpolago tistim kmetovalcem, ki imajo živino na prodaj, vnovčevalnica, ki po najugodnejših tržnih cenah in brez prekupcev naravnost konzumntom v roke proda živino; cene se pregiblajo od 90—100 kron za metrski stot žive teže. Treba je samo z navadno dopisnico naznaniti, kaj je na prodaj ali kaj se namerava kupiti; kupuje se za kmeta spet po kolikor mogoče nizkih cenah.

Čim manje hodi kmet po sejmi, tem bolje za njega! Če pa drugi hočejo kaj od kmeta, ga bodo že znali sami poiskati.

Da bi kmetijsko ljudstvo vendar le že začelo spoznavati, kdo mu hoče dobro in kdo ga škoditi. Vedno so nam ljubši še svetli krajarji, nego zunanje polepljene kronice.

Živinskim barantačem pa, ki gledajo, kako bi ogulili tistega, od katerega kupijo in tistega kojemu prodajo, bo pa treba začeti dobro gledati na prste; še greoč po cesti tirajoči živino delajo samo škodo, kajti do velike sile jim ne pride na misel kupiti krmo za svoje buše, ki za drugo niso, nego da pokvarijo domače plemo. H. »Gospod. Glasnik«.

Kdaj je gnojiti s Tomaževo žlindro? Izprva se je mislilo, da mora ležati Tomaževo žlindro več časa v zemlji, da se laže raztopi in marsikateri misli še danes, da se mora trostiti le v jeseni, če se hoče imeti kaj uspeha; a dokazano je, da se uspeh doseže, čeprav bi se raztrosila namesto pozimi pri ozimini šele spomladi, kar povrh setve, kajti saj se raztrosi po travnikih kar povrh ter doseže izborne uspehe. Na travnikih in pašnikih se priporoča raztrositi žlindro takoj po prvi košnji poleti ali pa v jeseni po drugi košnji, trosi se jo pa lahko skozi vso jesen in zimo, če je vreme za to primerno, a tudi spomladi, ko se zemlja odtaja. Na polju zadošča, če se raztrosi Tomaževo žlindro jeseni ali pa spomladi in nato podorje. Raztrosi se lahko tudi po preoranji njivi, samo je treba podvleči jo potem z brano.

Kako se ima uporabiti žvepleno-kisli amonijak za gnojenje? Žvepleno-kisli amonijak se ne sme nikdar mešati s Tomaževo žlindro ali pa s kakim drugim gnojilom, ki vsebuje apno, tudi se ne sme raztrositi takrat, ko se raztrosijo taka gnojila. Tomaževo žlindro in druga apnena gnojila naj se toraj raztrosijo nekaj časa poprej in najbolje je, če se takoj, ko so se raztrosila, podorjejo ali pa z brano podvlečejo. Šele čez 14 dni ali 3 tedne kasneje naj se raztrosi žvepleno-kisli amonijak in takoj dobro podvleče z brano, tako da se plitvo pokrije in dobro pomeša z zemljo.

Kako se ima uporabiti čilski solitar za gnojenje? Pri ovsu naj se raztrosi solitar šele po setvi in sicer ena tretjina skupne množine, ki se ima uporabiti, ko je setev za dlan visoka. 14 dni kasneje druga tretjina in 14 dni za tem zadnja tretjina. Pri krompirju naj se raztrosi polovica vsega čilkega solitra par dni pred sajenjem, druga polovica pa med vrste pri prvem okopavanju. Da se solitar bolj enakomerno raztrosi, zmeša naj se s suho zemljo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. marca : 55, 6, 31, 54, 22.
Lrst, dne 11. marca : 18, 84, 33, 8, 47.

Revma in giht imajo najvplivnejšega nasprotnika v znanem »Ichiomendolu« ces. svetnika in apotekarja S. Edelmann v Samboru. »Ichiomendol« pomaga celo v najrdovratnejših slučajih. 5 steklenic K 6.—

Prijetna postelj je ena najvažnejših življenjskih potrebščin. Zato naj bi vsako posebno pazil na sestavo svoje postelje in naj bi se obrnil le na zaupljive liferante. Najboljše ime kot specialna trdka za posteljno perje in fanelne odeje vada firma S. B. n. e. s. e. h. Deschenitz (Češko). V potrebi zahtevajte cenik od te firme.

Pri izredni množaji kisline, katere glavo vrste hrane povzročijo, nastanejo dostikrat bolečine v gelodcu. Proti tem bolečinam je primerna raba dr. Rosa-balzama za žlečec iz apoteke E. Fragner, c. k. dvorni liferant v Prag. Dobi se v tukajšnih apotekah. Glej inserat!

Praktični ljudje. Neka kmetica pride večkrat k svojemu sinu v mesto. »Vi pač preveliko porabite«, pravi nekoga dne, »ker imate vkljub mesni draginji vsak dan govejo juho na mizi. «A kje!« odgovori žena sina: »z Maggijevimi izdelki napravim izvrstno juho in mnogo drugega in pridedim veliko.« — »Tako je mati«, pravi sin, »le pogljej v hranilnico knjižnico; ni meseca brez vloge!«

Kolikokrat čujemo, da imajo naši prijatelji slab duh ali okus v ustih. Nič lažjega, kakor to odstaniti, ako se rabi vsak dan novo ustno desinfekcijsko sredstvo »Pfefferminz-Lysoform«. To sredstvo odstrani duh hitro in zanesljivo in konzervira zobe. V ori ginalnih steklenicah à K 1.60 v vsaki drožeriji ali apoteki.

Ob priliki spomladanskega gnojenja opozarjamo kmetovalce, da je najboljšo in najvplivnejše gnojilo s fosforjevo kislino »Tomaževo moka (znamka „deteljica“). Pri gnojenju s Tomaževo moko se ni izročeno izgubi, s tem da bi se pogneznilo v spodnjo zemljo. Vpliv tega izvrstnega gnojenja se kaže tudi 2—3 leta pozneje.

Zaloga šivalnih strojev in koles 510

S. Dadien, mehanik
Maribor, Viktringhofgass.
št. 22, glavna zaloga I. nadstropje.

Največja in najbolj urejena delavnica za reparature z obratom moči.
Reparature vseh vrst na kolesih, motorjevih kolesih, avtomobilih, šivalnih in pisalnih strojih, izvršijo se najatančneje in strokovno-jaško.
Prvi galvanični zavod za zanikanje, za prevlačenje z bakrom ali mesingom z dinamom-obrabom. Bogato zalogo vseh delov, ki silijo k temu in nadomestnih delov ter potrebnih predmetov. Najsolidnejša potreba. Nizke cene.

Edina prodaja.

Najboljše kolo cele monarhije.

Ta inserat

ima zanimanje za vsacega izobraženega človeka in i Vi **morate** vedeti, ako držite kaj na higieno trupla, da je v Vaši hiši zanesljivo desinfekcijsko sredstvo neobhodno potrebno. Bolezni (kakor šarlah, tifus, kolera, koze, ošpice itd.), rane, nalezljive bolezni, opekline, se najdejo dostikrat. Za desinfekcijo na bolnikovi postelji, za antiseptične obveze ran, oteklin, bul, za irigacijo dam in za preprečenje nalezljivosti, za stalno rabo pri vsaki vrsti desinfekcije, za odstranjenje duha, je najbolj primerni **znanstveno** opetovano preizkušeni in po celem svetu znani, kot **najboljše** desinfekcijsko sredstvo sedanjosti priznani

LYSOFORM.

Ker vpliva hitro in gotovo, ker se zamore brez škode od vsakogar rabiti, ker diši **prijetno** aromatično, ker **ne** škoduje koži kakor druga desinfekcijska sredstva, ker je pa tudi **jako ceno**, priporočajo to sredstvo večidel zdravniki in se rabi radevoljno v vsaki hiši. V **originalnih steklenicah** (zeleno steklo). Z navodilom za rabo se dobi za **80 vinarjev** ena steklenica a **100 gramov** v vseh **apotekah in drožerijah** monarhije. Napravite poskus!

Zapomnite, da »Lysoform« slabi duh in znoj takoj in gotovo odstrani!

Novo! „PFEFFERMINZ-LYSOFORM“

Izvrstno desinfekcijsko sredstvo za vsako dnevno rabo za usta in zobe je aromatično in fino dišeči. Konzervira zobe, daje ustam prijetni okus in odstrani hitro ter zanesljivo slabi duh izust.

Podučno, od znamenitega zdravnika spisano knjižico o „zdravju in desinfekciji“ dobite po kemiku **Hubmann, Dunaj XX. Petraschgasse 4**, znanstvenem referentu Lysoform-tovaren, takoj zastoj in franko, ako ponjo pišete.

Gospodom zdravnikom vzorce in literaturo vsak čas zastoj in franko!

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti in nimajo brade.

Elegantno rast brade in las zamore se tekom 8 dnij z rabo Cara lasnega balzama povzročiti. Ta balzam prinese lase in brado vseh plešastih in redko z lasmi obrašenih oseb v rast.

Cara je najboljši izdelek moderne znanosti na tem polju in je priznan kot edini balzam, ki zamore res lase in brade (tudi pri starih) povzročiti.

Cara lasni balzam se vsled tega tudi od vseh mladih in starih gospodov in dam po celem svetu rabi.

Cara pripelje izumrle lasne papile zopet v rast in sicer po rabi malo dnij in dobi se vsled tega v jako kratkem času krepko rast las. Za neškodljivost se garantira!

Ako to ni res, plačamo **1000 kron netto**

vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obraščene in ki so Cara balzam brez uspeha štiri tedne dolgo rabile.

Mi smo edina trdka, ki zamore kupcem tako garancijo ponuditi.

Cara-Haus, Kopenhagen.

Za mi poslani zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekom 12 dnij in sicer z dobrim uspehom; moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelejši in težji; tudi niso tako malo rasli, odkar sem pričel Vas lasni balzam rabiti. Tudi moja brada postane brezdomno krepkejša kakor preje. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha, in zahvaljujem se Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče bom to sredstvo vsem priporočal, ki imajo zanj rabo. Z najboljšo zahvalo ostajam Vaš

O. V. M. Kopenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko. Razpošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo specialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

Cara-Haus, Kopenhagen V. 282, Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, pošne karte pa z 10 vinarji).

Za prodati je ena 291

hiša

v podvincih, 20 minut od Ptuj, hišna št. 70; k hiši spada lep sadni vrt in kovačnica ter vse potrebno; cena 2.600 K. Več se izve v upravnistvu „Štajerca“.

Svetovno mojsterstvo v industriji ur vendar pridobljeno! 276

Prevzetej edine razprodaje mi spravi v položaj, za le K 490 oferirati elegantno, ekstra ploščo amerik. 14 kar. zlato-duble Švic. zepno uro. Ista mi dobro idoč 36 urno Anker-kolesje premirane znamke „Speciosa“ in je na električni poti s pravim zlatom prevlečena. Garancija za preciznost 4 leta.

1 k. K 490
2 k. K 930

Vsaki turi doda se fino pozlačeno veržico zastoj. Brez rizike, ker imenjava dovoljena, ev. denar nazaj. — Pošlje po povzetju

E. HOLZER, Krakova, Stradom 18/26.

Važno za kovače in ključavničarje.

Trdka J. Belina, Macelj, pošta Podlehnik, ima za prodati-bukovo voglenje več vagonov; odda se vsaka količina, metriški cent po 6 kron v Macelju, ali na Ptuj postavljeno 7 kron. 291

150 borovih debel (Kieferstämme)

je na prodaj, Durchmesser 30 do 50 cm in so dolgi, gladki, ter se lahko porabijo za švelarje ali pa za plohe. Imam tudi na prodaj lepe smreke za stavbeni les (Bauholz). V tem vabim lesne trgovce da si pridejo ogledat. Oglasi naj se pri **Matevž Jug, p. d. Rutar v Selah** pri Borovlje (Kor). 285

Najlepše prasičke!
Najkrepkejše živali!
Najplodovitejše plem-ske svinje! Najz-datnejši pitani prašiči!

cenik brezplačno od **fabrike živalskih krm Fattinger & Co. z. z. o.** Inzersdorf pri Dunaju.

Čez 3000 priznanj, več kot 350 prvih dobitkov

Garantirano originalna narurna vina.

- Štajersko dobro deželno vino K 52-
- Štajersko namizno in iztočno vino K 54-
- Štajersko krepko vino iz gore K 56-
- Terrano rdeče krvno vino, veflino K 60-
- Silvanec, beli, fino namizno vino K 60-
- Rizling, beli, fino namizno vino K 64-

pri 100 litrah prodaja in razpošilja vinska klet v velikem postopju sparkase

Otto Kuster, Celje na Štajerskem

Trezni hlapec za štacuno.

ki ima izvršiti sledeča dela: dovažanje in kladanje blaga od in k železnici, oskrba konja, nadalje druga potrebna domača dela. Sprejme se pod jako ugodnimi pogoji pri **Ad. Orel, trgovina z mešanim blagom v Soštanju**.

Fant

od poštenih stariše, sposoben za trgovino sprejme takoj v nauk v trgovino z mešanim blagom; natančneje izve se pri trdki **J. Belina, Macelj, pošta Podlehnik.**

Proda se zaradi bolezni dobro **malo posestvo,**

četrt ure od trga Sevnica ob Savi. Obstoji iz gospodarstega posestva, 4 orale dobre zemlje, od katere je 1 oral vinograda, 3 orale njiv in travnita. Cena posestva je 3.200 K. Vpraša se pri g. **Eduarda Müller** v Sevnici (Lichtenwald). 290

Pri g. **Antonu Wartschitsch,** usnarjstvo, Slov. Bistrica, se sprejme kot

učenec krepki fant na 3 leta; dobi vso oskrbo in obleko ter zamore takoj vstopiti. 270

Veledrasna in dobik-kanasna kmetija ki meri 28 oralov zemlje, obstoječe iz njiv, travnikov, sadnikov, vinograda in lepega gozda se takoj proda. — Posestvo ima zidana hišna in gospodarstva, postolja, leži v zelo prijaznem kraju blizu Maribora. Cena 21.000. — Več se izve pri lastniku **Franen Sernee,** posestnik v Gradisku, št. 32, 281 pošta Pesnica.

Učenec od decele, močan, za tivo, se takoj sprejme v **Hrepenik** v Celju, Slov.

Dekla, 200 kron letne plače, ni mlti krave in svinje, sprejme pri ekonomu **Judendorf** pri Gradisku.

Živino pred boleznijo varovati je lažje nego bolano živino ozdraviti. Mi priporočamo

MASTIN ki je doslej edino varstveno sredstvo za ptičnarejeno po dr. pl. Trnkocsy. Se dobi pri vsaki trgovcu. 28

imajo od lastnikov vedno oni dajo navadni še **Fattinger** „Lucullus“ in to stalno temu ostane nje vedno in in žrejo Krmljenje culus. ni najvplivnejše več tudi neje, ker se kg „Lucullus“ višanje žive za eno kilo sčete

Vrsta II. za Vrsta III. za in velike Cena obh K 11-50 za z vrečo vne fabrike. Slov

„Staj pete na Narc strije 3 kr leta sko leto za C Ame za d raču rom nite čati štev Ure ništ Ptuj

loge

shoc prav in c ven In sme je r ne stra na j a s naj

„S vpr san ljer mo in tor vpr

ni s t izra nož spo vse ljer b o dar nar ne naš sm tira Arg z a tak svo lju pri ved ges nik nih d i To tak lju laju v n ne sle tak da t o la l j n i